

TATHMINI YA ELIMU YA MSINGI YA KENYA

DECEMBER ASSIGNMENT

GREDI YA 6 – SHUGHULI YA KISWAHILI KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA

STEPPING TO JUNIOR SCHOOL

Muda: Dakika 15 Kila Mwanafunzi

TAARIFA ZA MWANAFUNZI

Jina: _____

Shule: _____

Nambari ya Tathmini/UPI: _____

Tarehe: _____

Maelekezo kwa Wanafunzi

1. Andika jina lako, Nambari yako ya Tathmini/UPI na tarehe katika nafasi ulizopewa.
2. Kagua karatasi ya maswali kwa makini ili kuhakikisha kurasa zote zimechapishwa na hakuna swali lililoachwa.
3. Jibu maswali yote katika nafasi ulizopewa.

KWA MATUMIZI YA MTAHINI PEKEE

SEHEMU	ASILIMIA YA ALAMA	Amezidi Matarajio	Ametimiza Matarajio	Anakaribia Kutimiza Matarajio	Bado Hajafikia Matarajio	Maoni ya Mtathmini
KIWANGO CHA ALAMA (Kati ya 50)		38–50	20–37	11–19	1–10	
ALAMA ZA MWANAFUNZI						
KIWANGO		4	3	2	1	
WEKA ALAMA (✓)						

KAZI YA 1: KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA

(Alama 10)

Mada: Usafi wa Mazingira na Afya ya Jamii

Mwongozo wa Utendaji kwa Mwalimu

1. Maandalizi na Utulivu – Dakika 1

Mkaribishe mwanafunzi kwa upole na umweleze kuwa atasikiliza kifungu kitakachosomwa mara mbili. Mhakikishie kuwa asikilize kwa makini kwa sababu maswali yatatokana na kifungu hicho.

2. Kusoma Kifungu – Dakika 2

Soma kifungu kifuatacho kwa sauti ya wastani, kwa ufasaha na kwa mahadhi yanayofaa **marabili (2)**. Mwanafunzi asione kifungu wakati wa kusoma.

KIFUNGU CHA KUSOMWA NA MWALIMU

"Katika kijiji cha Mwangaza, wananchi walikuwa wakitupa taka ovyo karibu na mto uliokuwa chanzo chao cha maji. Wakati wa mvua, taka hizo zilisombwa hadi mtoni na kufanya maji kuwa machafu. Watoto wengi walianza kuugua mara kwa mara. Kiongozi wa kijiji aliitisha mkutano na kuwahamasisha wananchi kuhusu umuhimu wa kutunza mazingira. Wananchi waliamua kuweka mapipa ya taka katika maeneo mbalimbali na

kuandaa siku ya usafi kila Jumamosi. Wanafunzi nao walishiriki kwa kupanda maua na miti katika maeneo ya shule. Baada ya miezi kadhaa, mazingira yalikuwa safi na magonjwa yaliyokuwa yakiwasumbua watoto yakapungua."

3. Kuuliza Maswali – Dakika 3

Muulize mwanafunzi maswali yafuatayo moja baada ya jingine. Mpe muda wa kutosha kujieleza.

Maswali ya Mdomo

1. (Kumbukumbu) – Alama 2

Ni nini kilichokuwa kikifanyika karibu na mto wa kijiji cha Mwangaza?

Mtarajiwa: Wananchi walikuwa wakitupa taka ovyo karibu na mto.

2. (Ufahamu) – Alama 2

Kwa nini maji ya mto yalikuwa machafu wakati wa mvua?

Mtarajiwa: Kwa sababu taka zilisombwa na maji ya mvua hadi mtoni.

3. (Uchambuzi) – Alama 2

Ni uhusiano gani uliokuwepo kati ya mazingira machafu na afya ya watoto?

Mtarajiwa: Mazingira machafu yalisababisha magonjwa, hivyo watoto waliugua mara kwa mara.

4. (Tathmini) – Alama 2

Unafikiri uamuzi wa kuweka mapipa ya taka katika maeneo mbalimbali ulikuwa mzuri? Eleza sababu yako.

Mtarajiwa: Ndiyo, kwa sababu uliwasaidia wananchi kutupa taka mahali panapofaa na kuweka mazingira safi.

5. (Ubunifu/Utabiri) – Alama 2

Kama ungekuwa kiongozi wa kijiji hicho, ni hatua gani nyingine ungechukua ili kudumisha usafi?

Mtarajiwa: Majibu mbalimbali yanayofaa, kwa mfano kuanzisha kampeni za usafi, kutoa elimu kuhusu usafi, kuweka sheria dhidi ya utupaji wa taka ovyo, au kuanzisha mashindano ya maeneo safi.

KAZI YA 2: KUSOMA SENTENSI KWA SAUTI

(Alama 10)

Mwongozo kwa Mwalimu

Mpe mwanafunzi karatasi hii na mwambie asome sentensi tano kwa sauti. Tathmini matamshi, ufasaha, kasi, sauti na matumizi ya alama za uandishi.

SENTENSI ZA KUSOMWA NA MWANAFUNZI

1. Wakulima walivuna mazao mengi baada ya kutumia mbinu bora za kuhifadhi unyevu wa udongo.
2. Shangazi yangu aliandaa chakula kitamu kwa wageni waliotembelea kijiji chetu wakati wa likizo.
3. Lo! Ni ajabu kuona jinsi wanafunzi walivyobadilisha uwanja wa shule kuwa bustani nzuri.
4. Je, ni kwa nini tunapaswa kutumia maji kwa uangalifu wakati wa kiangazi?
5. Ingawa safari ilikuwa ndefu na yenye changamoto, wasafiri walifika walikokuwa wakielekea salama.

KAZI YA 3: KUSOMA KIFUNGU CHA UFAHAMU

(Alama 30)

Mwongozo kwa Mwalimu

Mpe mwanafunzi kifungu kifuatacho na mwambie akisome kwa sauti. Mtathmini atumie jedwali lililo hapa chini kutathmini uwezo wa mwanafunzi wa kusoma kwa matamshi sahihi, ufasaha, usahihi, lafudhi na hisia, pamoja na kuzingatia alama za uandishi.

NGUVU YA USHIRIKIANO KATIKA SHUGHULI ZA JAMII

Katika kijiji cha Tumaini, wananchi walikabiliwa na tatizo la ukosefu wa uwanja mzuri wa michezo. Uwanja uliokuwepo ulikuwa umejaa mawe, magugu na takataka. Wanafunzi walipokuwa wakicheza, walihatarisha kuumia kwa sababu ya hali mbaya ya uwanja.

Siku moja, wanafunzi walizungumza na mwalimu wao kuhusu tatizo hilo. Mwalimu aliwasihi wawasilishe wazo lao kwa uongozi wa kijiji. Baada ya majadiliano, viongozi waliitisha mkutano wa wananchi ili kutafuta suluhisho.

Wananchi walikubaliana kushirikiana kuboresha uwanja huo. Baadhi yao walileta vifaa vya kufanyia kazi, huku wengine wakisaidia kuondoa mawe, magugu na taka. Wazazi waliweka uzio kuzunguka uwanja ili kuzuia wanyama kuingia na kuharibu sehemu iliyotengenezwa.

Wanafunzi nao walishiriki katika kupanda nyasi na maua kandokando ya uwanja. Baada ya wiki kadhaa, eneo hilo lilikuwa limebadilika kabisa. Uwanja ulikuwa safi, salama na wenye kuvutia.

Katika sherehe ya kufungua uwanja huo, kiongozi wa kijiji aliwasifu wananchi kwa kufanya kazi kwa pamoja. Aliwaeleza wanafunzi kwamba maendeleo ya jamii hayawezi kutegemea mtu mmoja pekee. Kila mtu ana uwezo wa kuchangia kwa njia mbalimbali.

Wanafunzi walifurahi kujifunza kwamba hata wazo dogo linaweza kuleta mabadiliko makubwa ikiwa watu wataungana na kulitekeleza kwa bidii.

TATHMINI YA ELIMU YA MSINGI YA KENYA

MUHULA WA 3: TATHMINI YA PILI YA MUHULA 2026
GREDI YA 6 – KISWAHILI KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA
MWONGOZO WA KUSAHIHISHA / MARKING SCHEME

JUMLA: ALAMA 50

KAZI YA 1: KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA

Alama 10

1. Ni nini kilichokuwa kikifanyika karibu na mto wa kijiji cha Mwangaza? (Alama 2)

Jibu:

Wananchi walikuwa wakitupa taka ovyo karibu na mto.

- Jibu kamili – **2**
- Jibu la sehemu – **1**
- Jibu lisilo sahihi/kukosa jibu – **0**

2. Kwa nini maji ya mto yalikuwa machafu wakati wa mvua? (Alama 2)

Jibu:

Kwa sababu taka zilisombwa na maji ya mvua hadi mtoni.

- Jibu kamili – **2**
- Anaeleza kuwa mvua ilisababisha taka kuingia mtoni bila maelezo kamili – **1**
- Jibu lisilo sahihi – **0**

3. Ni uhusiano gani uliokuwepo kati ya mazingira machafu na afya ya watoto? (Alama 2)

Jibu:

Mazingira machafu yalisababisha magonjwa na hivyo watoto waliugua mara kwa mara.

- Anaonyesha uhusiano wa mazingira machafu na magonjwa – **2**
- Anataja tu kuwa watoto waliugua – **1**
- Jibu lisilo sahihi – **0**

4. Unafikiri uamuzi wa kuweka mapipa ya taka katika maeneo mbalimbali ulikuwa mzuri? Eleza sababu yako. (Alama 2)

Jibu tarajiwa:

Ndiyo. Uamuzi huo ulikuwa mzuri kwa sababu uliwasaidia wananchi kutupa taka mahali panapofaa na kuweka mazingira safi.

Mawazo mengine yanayokubalika:

- Ulipunguza utupaji wa taka ovyo.
- Ulisaidia kuweka kijiji safi.
- Ulisaidia kuzuia uchafuzi wa mto.
- Ulisaidia kupunguza magonjwa.

Utunzaji wa alama:

- Jibu la maoni pamoja na sababu inayofaa – 2
- Maoni sahihi bila sababu ya kutosha – 1
- Jibu lisilo na uhusiano – 0

5. Kama ungekuwa kiongozi wa kijiji hicho, ni hatua gani nyingine ungechukua ili kudumisha usafi? (Alama 2)

Majibu yanayokubalika:

- Kuanzisha siku za usafi.
- Kutoa elimu kuhusu usafi.
- Kuweka sheria dhidi ya utupaji wa taka ovyo.
- Kuweka mapipa zaidi ya taka.
- Kuanzisha mashindano ya maeneo safi.
- Kupanda miti na maua.
- Kuhakikisha taka zinakusanywa mara kwa mara.

Utunzaji wa alama:

- Hatua moja inayofaa na maelezo mazuri – 2
- Hatua inayofaa bila maelezo ya kutosha – 1
- Jibu lisilofaa – 0

JUMLA YA KAZI YA 1: 10 ALAMA

KAZI YA 2: KUSOMA SENTENSI KWA SAUTI

Alama 10

Sentensi 5 × Alama 2 = Alama 10

Mtahini atumie vigezo vifuatavyo kwa kila sentensi.

Alama 2.0 – Kamili

Mwanafunzi:

- Anatamka maneno kwa usahihi.
- Anasoma kwa ufasaha.
- Anatumia kasi inayofaa.
- Anazingatia vituo na alama za uandishi.
- Anaonyesha hisia inapohitajika.

Alama 1.5 – Nzuri

Mwanafunzi:

- Anasoma vizuri kwa jumla.
- Anafanya makosa machache.
- Anasita kidogo kwenye maneno marefu au magumu.
- Maana ya sentensi inaeleweka.

Alama 1.0 – Wastani

Mwanafunzi:

- Anasoma kwa kusita mara kwa mara.

- Anakosea baadhi ya maneno.
- Hazingatii baadhi ya alama za uandishi.
- Ufasaha wake ni wa wastani.

Alama 0.5 – Bado

Mwanafunzi:

- Ana shida kubwa ya kusoma sentensi.
- Anatamka maneno mengi vibaya.
- Anahitaji msaada mkubwa kutoka kwa mwalimu.

Sentensi za Kutathmini

Na.	Alama ya Juu	Alama ya Mwanafunzi
1	2	_____
2	2	_____
3	2	_____
4	2	_____
5	2	_____
JUMLA	10	_____
A		

JUMLA YA KAZI YA 2: 10 ALAMA

KAZI YA 3: KUSOMA KIFUNGU CHA UFAHAMU

Alama 30

Mtathmini atathmini usomaji wa mwanafunzi kwa kutumia vipengele vitano.

1. MATAMSHI SAHIHI

Alama 6

Alama 5–6:

Mwanafunzi anatamka maneno na sauti za Kiswahili kwa usahihi mkubwa. Makosa ni machache sana au hayapo.

Alama 3–4:

Anafanya makosa machache ya matamshi lakini ujumbe unaeleweka vizuri.

Alama 1–2:

Ana matatizo mengi ya matamshi na baadhi ya maneno hayaeleweki.

Alama 0:

Hawezi kusoma kifungu bila msaada mkubwa.

Alama alizopata: ____ / 6

2. UFASAHA WA KUSOMA

Alama 6

Alama 5–6:

Anasoma kwa mtiririko mzuri, kasi inayofaa na bila kusita-sita.

Alama 3–4:

Anasoma kwa ufasaha wa wastani lakini anasita kidogo kwenye maneno marefu au mapya.

Alama 1–2:

Anasita sana, anarudia maneno au anasoma neno kwa neno.

Alama 0:

Hawezi kusoma kifungu kwa ufasaha hata kwa msaada.

Alama alizopata: ____ / 6

3. USAHIHI WA KUSOMA

Alama 6

Alama 5–6:

Anasoma maneno yaliyopo kwenye kifungu bila kuruka, kuongeza au kubadilisha maneno.

Alama 3–4:

Anafanya makosa machache kama kuruka maneno madogo, lakini maana ya kifungu haipotei.

Alama 1–2:

Anaruka maneno mengi, mistari au hubadilisha maneno kiasi cha kuathiri maana.

Alama 0:

Hawezi kufuatilia kifungu na hubadilisha sehemu nyingi.

Alama alizopata: ____ / 6

4. LAFUDHI NA HISIA

Alama 6

Alama 5–6:

Anatumia sauti inayobadilika kulingana na maana ya kifungu na anaonyesha hisia ipasavyo.

Alama 3–4:

Anaonyesha mabadiliko fulani ya sauti lakini si kwa kiwango cha juu.

Alama 1–2:

Anasoma kwa sauti moja bila kuonyesha hisia.

Alama 0:

Haonyeshi kabisa mabadiliko ya sauti au hisia.

Alama alizopata: ____ / 6

5. KUZINGATIA ALAMA ZA UANDISHI

Alama 6

Alama 5–6:

Anazingatia mikato, vituo, alama za kuuliza na alama za mshangao ipasavyo.

Alama 3–4:

Anazingatia vituo vikubwa lakini hupuuza baadhi ya alama ndogo.

Alama 1–2:

Anasoma mfululizo bila kuzingatia vituo na alama nyingine za uandishi.

Alama 0:

Hazingatii kabisa alama za uandishi.

Alama alizopata: ____ / 6

MUHTASARI WA ALAMA – KAZI YA 3

Kipengele	Alama ya Juu	Alama ya Mwanafunzi
1. Matamshi Sahihi	6	_____
2. Ufasaha wa Kusoma	6	_____
3. Usahihi wa Kusoma	6	_____
4. Lafudhi na Hisia	6	_____
5. Kuzingatia Alama za Uandishi	6	_____
JUMLA	30	_____

JUMLA KUU YA TATHMINI

Kazi	Alama ya Juu	Alama ya Mwanafunzi
Kazi ya 1: Kusikiliza na Kuzungumza	10	_____
Kazi ya 2: Kusoma Sentensi kwa Sauti	10	_____
Kazi ya 3: Kusoma Kifungu	30	_____
JUMLA KUU	50	_____

UGAWAJI WA VIWANGO

Alama	Kiwango	Maelezo
38–50	4	Amezidi Matarajio
20–37	3	Ametimiza Matarajio
11–19	2	Anakaribia Kutimiza Matarajio
1–10	1	Bado Hajafikia Matarajio

MAONI YA MTAHINI

Alama za Mwanafunzi: _____ / 50

Kiwango: _____

Maoni:

Jina la Mtathmini: _____

Sahihi: _____

Tarehe: _____